

FİLİZ ÖZKAN

KAYSERİ

Önemli :TÜRKİYE'NİN DEVLET YAPISI
UNİTER.(ÜLKENİN BÖLÜNMEZ
BÜTÜNLÜĞÜNÜ SAVUNUR.)

ÖNEMLİ : HÜKÜMET MODELİ
CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET
MODELİDİR.

ANAYASADA DEĞİŞTİRİLMEZ MADDELER

- ❑ **Madde 1 (Devletin Şekli):** Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.
- ❑ **Madde 2 (Cumhuriyetin Nitelikleri):** Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, İnsan haklarına saygılı
- ❑ Atatürk milliyetçiliğine bağlı
- ❑ Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan
- ❑ Demokratik
- ❑ Laik
- ❑ Ve sosyal bir hukuk devletidir.

Madde 3 (Devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti):

Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün

Dili Türkçe

Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır

Milli Marşı istiklal Marşı

Başkenti Ankara

Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması

Savaş

seferberlik

olağanüstü haller

milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmek kaydıyla durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen yada tamamen durdurabilir. **(2017 değişikliği ile sıkıyönetim kaldırıldı.)**

ÇEKİRDEK HAKLAR

- Kişinin yaşama hakkına,
- Kişinin Maddi ve manevi bütünlüğü,
- Kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz.
- Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez,
- Suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.

Kişi Hak ve Ödevleri (Negatif Statü Hakları)

Özel Hayatın Gizliliği

Kişi dokunulmazlığı

Zorla Çalıştırma Yasağı

Düşünce ve Kanaat Hürriyeti

Din ve Vicdan Hürriyeti

Düşünceyi Açıklama ve
Yayma Hürriyeti

Haberleşme Hürriyeti

Kişinin Maddi ve Manevi
Varlığının Bütünlüğü

Bilim ve Sanat Hürriyeti

Sosyal ve Ekonomik Hak ve Ödevler (Pozitif Statü Hakları)

Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları

Sanat ve Sanatçının Korunması Hakkı

Eğitim ve Öğretim Hakkı

Çalışma Hakkı ve Ödevi

Konut Hakkı

Ücrette Adaletin Sağlanması

Tarih Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması

Gençliğin Korunması

Yabancı Ülkelerde Çalışan Türk Vatandaşlarının Korunması

Siyasi Hak ve Ödevler(Aktif Statü Hakki)

Seçme Seçilme, Siyasi Faaliyette

Siyasi Parti Kurma ve Siyasi Partilere Üyelik

Kamu Hizmetine Girme Hakkı

Dilekçe Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı

Mal Bildiriminde Bulunma

Vergi Ödeme

Vatan Hizmeti

SİYASİ PARTİLER

- SİYASİ PARTİLER 30 GERÇEK KİŞİYLE KURULUR.
- MECLİSDE GRUBUNUN OLMASI İÇİN 20 MV GEREKLİDİR.
- %3 BARAJINI GEÇEN PARTİLER DEVLETTEN PARA ALIRLAR.
- TİCARİ FALİYETLE UĞRAŞAMAZLAR.FARKLI ÜLKELERDEN YARDIM ALAMAZLAR
- SİYASİ PARTİLERİN MALİ DENETİMİNİ ANAYASA MAHKEMESİ YAPAR.
- KAPATILMA DAVASINI YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI ACAR ANAYASA MAHKEMESİ KARAR VERİR.

➤ BENİM PARTİ EKMEK PARTİSİ

SİYASİ PARTİLER

**Siyasi partiye üye
olamayanlar**

**Tsk mesupları
Hakim ve savcılar
Yüksek yargı organı mensupları
Memurlar
Yükseköğretim öncesi
öğrenciler**

**Siyasi partiye üye
olanlar**

**İşçiler
Yükseköğretim öğrencileri
Öğretim görevlileri**

Kamu Denetçiliği Kurumu

İdarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceleyerek yargıya
meden çözümlenmeye yönelik olarak 2010 yılında Anayasa
Değişikliğiyle kurulan bir kuruluştur.

TBMM başkanlığına bağlı olarak çalışır.

Kamu baş denetçisi TBMM tarafından 4 yıllığına
gizli oyla seçilir.

Seçim usulü aynen TBMM başkanı seçimi
gibidir

**M. NİHAT
ÖMEROĞLU**

1982 ANAYASASI

YASAMA

YÜRÜTME

YARGI

YASAMA

MİLLETVEKİLİ OLMA ŞARTLARI

- 1) 18 yaşını doldurmuş olmak (2017 değişikliği)
- 2) Askerlikle ilişiği bulunmamak (2017 değişikliği)
- 3) Türk vatandaşı olmak
(çifte vatandaşlık milletvekilliğine engel değildir.)
- 4) En az ilkokul mezunu olmak
- 5) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak

6) Bazı suçlardan hüküm giymemiş olmak.

- Bu suçlar
- a) Zimmet
- b) Rüşvet
- c) Hırsızlık
- d) Sahtecilik
- e) İhaleye fesat karıştırma

2017 DEĞİŞİKLİĞİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen 600 milletvekilinden oluşur.(2017 değişikliği)

YASAMA

GENEL SEÇİMLER 5 YILDA BİR YAPILIR.CUMHURBAŞKANI SEÇİMİYLE AYNI GÜN YAPILIR.

SEÇİMLERİN ERTELENMESİNİN TEK SEBEBİ SAVAŞTIR.SADECE 1 YILLIĞINA ERTELENEBİLİR.

SEÇİMLERİN YENİLEME(erken seçim)KARARINI SADECE TBMM VE CUMHURBAŞKANI ALIR.

MİLLETVEKİLİ SAYISININ AZALMASI DURUMUNDA YAPILAN SEÇİME ARA SEÇİM DENİR.

MİLLETVEKİLLERİ 1 YASAMA YILINDA 3 AY TATİL YAPAR VE TBMM EKİM AYININ İLK GÜNÜ KENDİLİĞİNDEN AÇILIR.

YASAMA DÖNEMİ 5 YILDIR.

YASAMA YILI 1 YILDIR.

YASAMA

**TBMM
TOPLANTI
YETER
SAYISI**

200 MİLLETVEKİLİ İLE TBMM TOPLANIR

**TBMM
KARAR
YETER SAYISI**

**TOPLANTIYA KATILANLARIN SALT
ÇOĞUNLUĞUDUR. ANCAK HER DURUMDA
KARAR YETER SAYISI TBMM ÜYE TAMSAYISININ
 $\frac{1}{4}$ 'ÜNÜN 1 FAZLASINDAN AZ OLMAZ. YANİ SAYI
151 MİLLETVEKİLİDİR.**

YÜKSEK SEÇİM KURULU

7 asıl 4 yedek üyeden oluşur

6yargıtay 5 daniştay secer

KARARLARINA YARGI YOLU KAPALIDIR .BİR İLİN
KAÇ MİLLETVEKİLİ CIKARACAĞINI BELİRLER.

YASAMA BAŞLIĞI ALTINDA
DÜZENLENMİŞTİR.BAŞKANI KENDİ ÜYELERİ
ARASINDA GİZLİ OYLA SEÇİLİR.

TBMM'NİN GÖREVLERİ

- Anayasa Mahkemesi üyesini 3 üyevseçmek. (2010 Değ)
- Uluslar arası anlaşmaları uygun bulmak.
- Kanun çıkarmak, değiştirmek ve kaldırmak
- Özel af ve genel af ilan etmek. (3/5 OYÇOĞUNLUĞU)
- TSK'nın kullanılmasına karar vermek.

CUMHURBAŞKANININ GÖREVLERİ

Anayasa mahkemesine 12 üye seçer.

Milletlerarası anlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Kanunları yayımlar.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

TBMM Tatildeyken yada ara vermedeyken ülke ani bir saldırıya uğrarsa TSK'NIN kullanılmasına karar vermek

TBMM'NİN GÖREVLERİ

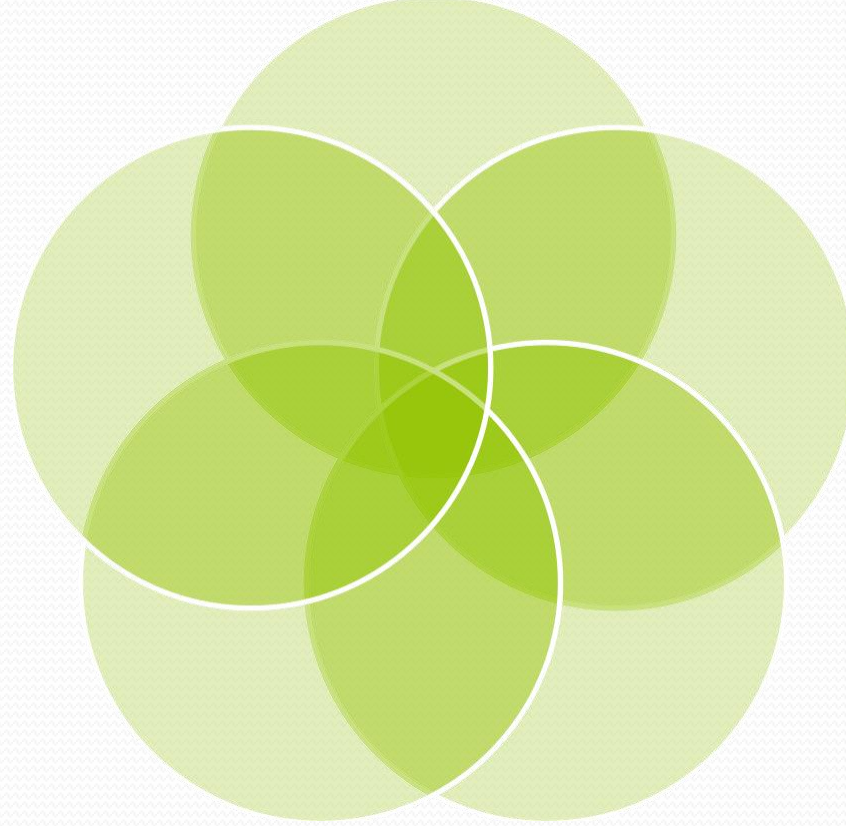
- HSK 7 ÜYE SEÇMEK (2017 DEĞİŞİKLİĞİ)
- Savaşlanınakarar vermek
- Para basılmasına kararvermek.
- Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek.
- Sayıştayüyeleriniseçmek
- Kamu Başdenetçisini seçmek. (2010Değ.)

CUMHURBAŞKANN GÖREVLERİ

- HSK 4 ÜYE SEÇMEK
- Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.(2017 DEĞİŞİKLİĞİ)
- Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanı kararnamesi ile düzenler.(2017 DEĞİŞİKLİĞİ)
- Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır. 2017 DEĞİŞİKLİĞİ

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık Divanı

İdare Amirleri

Meclis üyeleri
arasından
seçilen Meclis
Başkanı

Kâtip Üyeler

Başkanvekilleri

Milletvekilliğinin Düşme Nedenleri

Doğrudan Düşme Nedenleri

- 1) Ölüm ve Gaiplik
- 2) Cumhurbaşkanı seçilmesi
- 3) Milletvekilinin kesin bir suçtan hüküm giymesi

Meclis Kararıyla Düşme Nedenleri

- 1) İstifa Etmesi
- 2) Meclis çalışmalarına bir ay içinde beş birleşime izinsiz ve özürsüz katılmaması
- 3) Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görevi sürdürmede ısrar etmesi

Not: Milletvekilliğinin düşürülmesine karşı itiraz Anayasa Mahkemesine 7 gün içinde yapılır; mahkeme 15 gün içinde karar verir. **BAKAN SEÇİLME DURUMUNDADA MİLLETVEKİLLİĞİ DÜSECEKTİR. .2017 DEĞİŞİKLİĞİ**

Yasama sorumsuzluğu (söz,düşünce ,oy)

yasama sorumsuzluğundan sadece seçilen vekiller yararlanmaz.
Cumhurbaşkanının tayin ettiği Cumhurbaşkanı yardımcıları ve milletvekili olmayan bakanlar da yasama sorumsuzluğundan yararlanır.

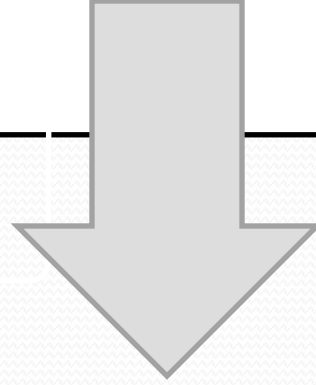
Mutlak ve Süreklidir.
Yasama sorumsuzluğu meclis tarafından kaldırılmaz.

Yasama dokunulmazlığı (tutulamaz,Tutuklanamaz,Sorgulanamaz ,yargılanamaz)

Nispidir ve Geçicidir.
Dokunulmazlığı kaldıran TBMM'dir
Cezai koruma sağlar

Yasama dokunulmazlığından sadece seçilen vekiller yararlanmaz.
Cumhurbaşkanının tayin ettiği Cumhurbaşkanı yardımcıları ve milletvekili olmayan bakanlar da yasama dokunulmazlığından yararlanır.

DOKUNULMAZLIĞI KALDIRILAN VE MİLLETVEKİLLİĞI
DÜŐÜRÜLEN

ANAYASA MAHKEMESİNE 7 GÜN İÇİNDE
GİDER

MAHKEME **15 GÜN** İÇİNDE KARAR
VERİR.

KANUNLAR

**CUMHURBAŞKANINA
GİDER**

VETO

YAYIMLAMA

CUMHURBAŞKANI KARARINI 15 GÜN İÇİNDE BİLDİRİR KABUL EDİLEN KANUNLAR RESMİ GAZETEDE YAYINLANIR TARİH BELİRTİLMİŞSE O TARİHTE BELİRTİLMEMİŞSE YAYIMLANDIĞI GÜN YÜRÜRLÜĞE GİRER.

TBMM BİLGİ EDİNME YOLLARI

YAZILI SORU

yazılı olarak en geç **15gün** içerisinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, **Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. 2017 DEĞİŞİKLİĞİ**

GENEL GÖRÜŞME

toplumu ve **Devlet** faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

MECLİS ARAŞTIRMASI

belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

MECLİS SORUŞTURMASI

Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında verilir.

2017 değişikliği

GENSORU KALDIRILDI(2017 DEĞİŞİKLİĞİ)

MECLİS SORUŞTURMASI

SORUŞTURMA AÇILMA İSTEMİ:Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. (301mv)

SORUŞTURMA KARARI:üye tamsayısının 3/5 gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.(360mv) Kabul edilmesi durumunda 15kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu 2ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruőturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona 1 aylık yeni ve kesin bir süre verilir.

YÜCE DİVANA SEVK: TBMM üye tamsayısının 2/3gizli oyuyla(400mv) Yüce Divan yargılaması üç ay içerisinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

YÜRÜTME

YÜRÜTME

CUMHURBAŞKANI

CUMHURBAŒKANI

Cumhurbaşkanı Olabilmenin Şartları

40 YASINI
TAMAMLAMIŞ OLMAK

YÜKSEKÖĞRETİM
MEZUNU OLMAK

MİLLETVEKİLİ OLMA YETERLİLİĞİNE SAHİP
OLMA

Cumhurbaşkanlığına aday gösterenler

- 1) **siyasi parti grupları,**
- 2) **en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya ben az yüzde beşini almış olan siyasi partiler**
- 3) **en az yüz bin seçmen aday gösterebilir.**

2017 DEĐIŐİKLİĐİ

CB MAKAMININ BOŞALMASI

GENEL SEĞİMLERE 1 YILDANFAZLA SÜRE
VARSA

GENEL SEĞİMLERE 1 YIL VE DAHA AZ
SÜRE KALMISSA

Makamın boşalmasını takip eden 45
gün içindeki son Pazar günü
cumhurbaşkanı seçimi yapılır

Makamın boşalmasını takip eden 60
günü takip eden ilk Pazar günü TBMM
seçimleri ile birlikte yapılır.

Cumhurbaşkanına , **cumhurbaşkanı yardımcısı vekalet edecek.** Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.

DEVLET DENETLEME KURULU

Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile** düzenlenir.

Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

İDARİ SORUŞTURMA yapabilir.

MİLLİ GÜVENLİK KURULU

MGK BİLDİRİSİ AÇIKLANDI

MGK Cumhurbaşkanının başkanlığında,
Cumhurbaşkanı yardımcıları,
SAVUNMA BAKANI
ADALET BAKANI
İÇİŞLERİ BAKANI
DIŞİŞLERİ BAKANI

Genelkurmay Başkanı,
Kara,
Deniz
Hava Kuvvetleri
komutanlarından kurulur.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu **Cumhurbaşkanı yardımcısının** başkanlığında toplanır. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile düzenlenir. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile düzenlenir.

Olağanüstü Hal

NEDEN OLAĞANÜSTÜ HAL İLAN EDİLİR

- ❖ Tabii Afet
- ❖ Salgın Hastalık
- ❖ Ağır Ekonomik Bunalım
- ❖ savaş hali
- ❖ Şiddet Olaylarının Yaygınlaşması
- ❖ Kamu Düzeninin Ciddi Şekilde Bozulması
- ❖ Vatanı milleti bölmeye yönelik faaliyetler

OLAĞANÜSTÜ HALİN ÖZELLİKLERİ

En fazla 6 aylığına ilan edilebilir. CUMHURBAŞKANI İLAN
EDER. 2017 DEĞİŞİKLİĞİ

**OLAĞANÜSTÜ HALİ ONAYLAMAK, KALDIRMAK, KISALTMAK, UZATMAK
TBMM'nin yetkisindedir**

**TBMM uzatmayı en fazla 4'er ay
periyotlarla yapabilir. (Savaş hariç)**

Her ikisi de Yurdun bir kısmında yada
tamamında ilan edilebilir.

**OLAĞANÜSTÜ HAL DÖNEMİNDE ÇIKARILAN CUMHURBAŞKANI KARARNAMESİNE
YARGI YOLU KAPALIDIR**

CUMHURBAŞKANI KARARNAMESİ

kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.

Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanır

Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.

**C.B KARARNAMESİYLE KİŞİ VE SİYASİ HAKLAR
DÜZENLENEMEZ SADECE SOSYAL HAK VE ÖDEVLER
DÜZENLENİR.**

**CUMHURBAŞKANI KARARNAMELERİNİ SEKİL VE ESAS
ACISINDAN ANAYASA MAHKEMESİ İNCELER**

Yönetmelik

KİM
ÇIKARIR

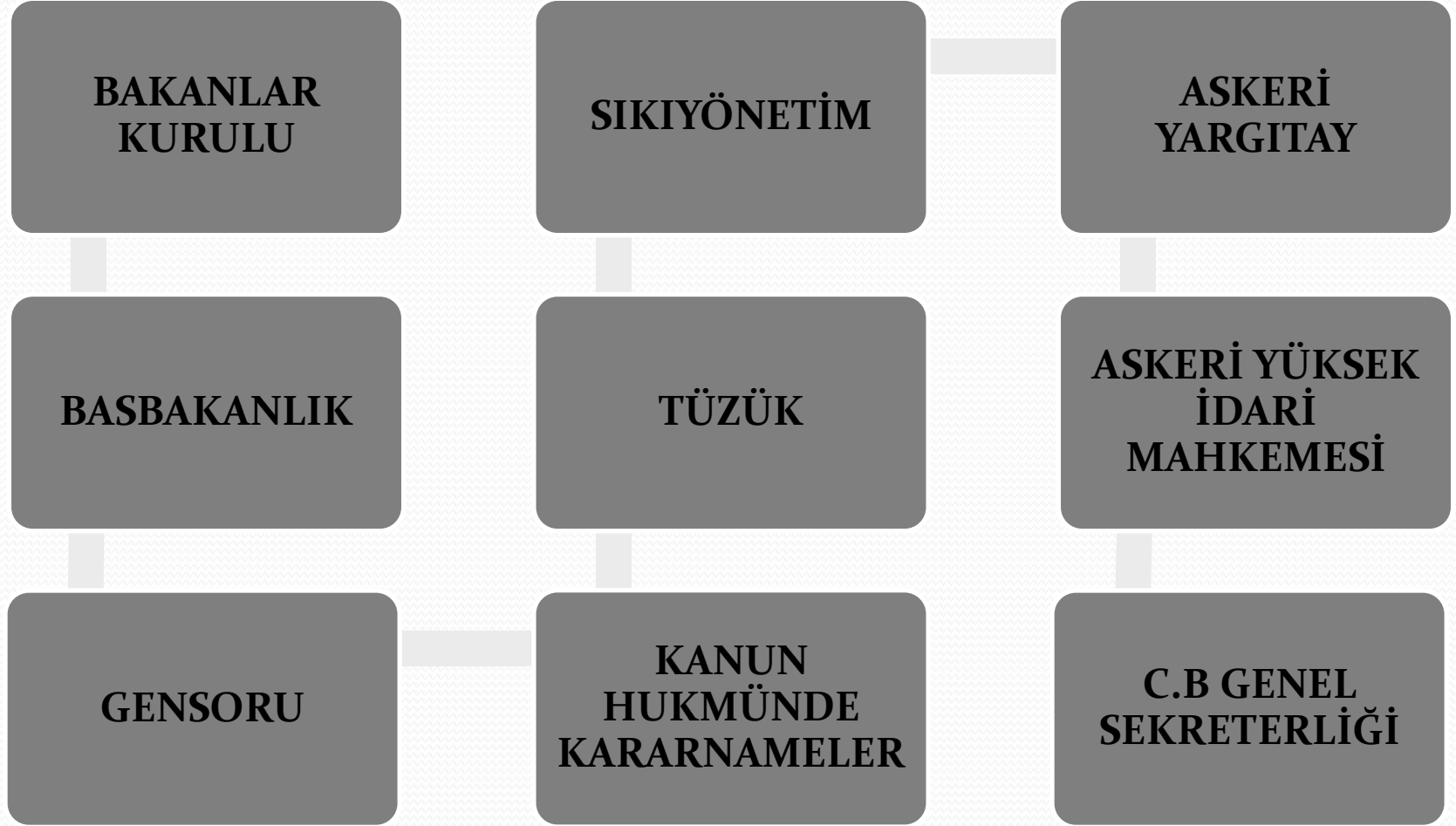
CUMHURBAŞKANI
BAKANLIKLAR
KAMU TÜZEL KİŞİLERİ

NEDEN
ÇIKARILIR

Çıkaran kişilerin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve **Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin** uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.
Hangi yönetmeliklerin Resmi Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir.

2017 DEĞİŞİKLİĞİ KALDIRILANLAR

Y A R G I

Türkiye' deki Yargı Sistemi

TURK MİLLETİ ADINA BAĞIMSIZ VE TARAFSIZ
MAHKEMELERE VERİLMİŞTİR (2017 D)

Adli Yargı

Bireyler arasındaki her türlü uyuşmazlığı çözümlleyen yargı sistemidir.

YARGITAY

- ❖ Ağır ceza mahkemeleri
- ❖ Asliye ceza mahkemeleri
- ❖ Sulh hukuk mahkemesi
- ❖ Asliye hukuk mahkemesi

İdari Yargı

Bireyle devlet kuruluşları arasındaki sorunları çözümlleyen yargı sistemidir.

DANIŞTAY

- ❖ Bölge İdare Mahkemesi
- ❖ Vergi mahkemesi
- ❖ İdare mahkemesi

Askeri Yargı

1] Askeri Yargıtay

2] Askeri yüksek İdari

**2017 DEĞİŞİKLİĞİ
SEBEBİYLE ASKERİ
MAHKEMELER
KALDIRILMIŞTIR.**

Anayasa
Mahkemesi

Uyuşmazlık
Mahkemesi

Yüksek
Mahkemeler

Danıştay

Yargıtay

Anayasa Mahkemesi

- Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur. **(2017 DEĞİŞİKLİĞİ)**
- Üyelerini **3 tanesini TBMM, 12 tanesini Cumhurbaşkanı** seçer,
- Anayasa mahkemesinin üyelerinin görev süresi **12 yıldır**. En fazla bir kere seçilebilir.
- Anayasa Mahkemesine seçilebilmek için 45 yaşını doldurmak gerekir.
- İki bölüm **(2010 DEĞİŞİKLİĞİ) BİREYSEL BAŞVURULAR ELE ALINIR. 4 ÜYEYLE TOPLANIR**
- genel kurul halinde çalışır. **10 ÜYEYLE TOPLANIR.**
- Anayasa Mahkemesi Başkanını ve başkanvekilini de kendi üyeleri seçer.**
- Yüce Divanda Savcılık görevini Yargıtay Cumhuriyet başsavcısı yapar

ANAYASA MAHKEMESİNİ

GÖREVLERİ

SIYASİ PARTİLERİN MALİ DENETİMİNİ YAPAR.
SIYASİ PARTİLERİN KAPATILMASINA KARAR
VERMEK

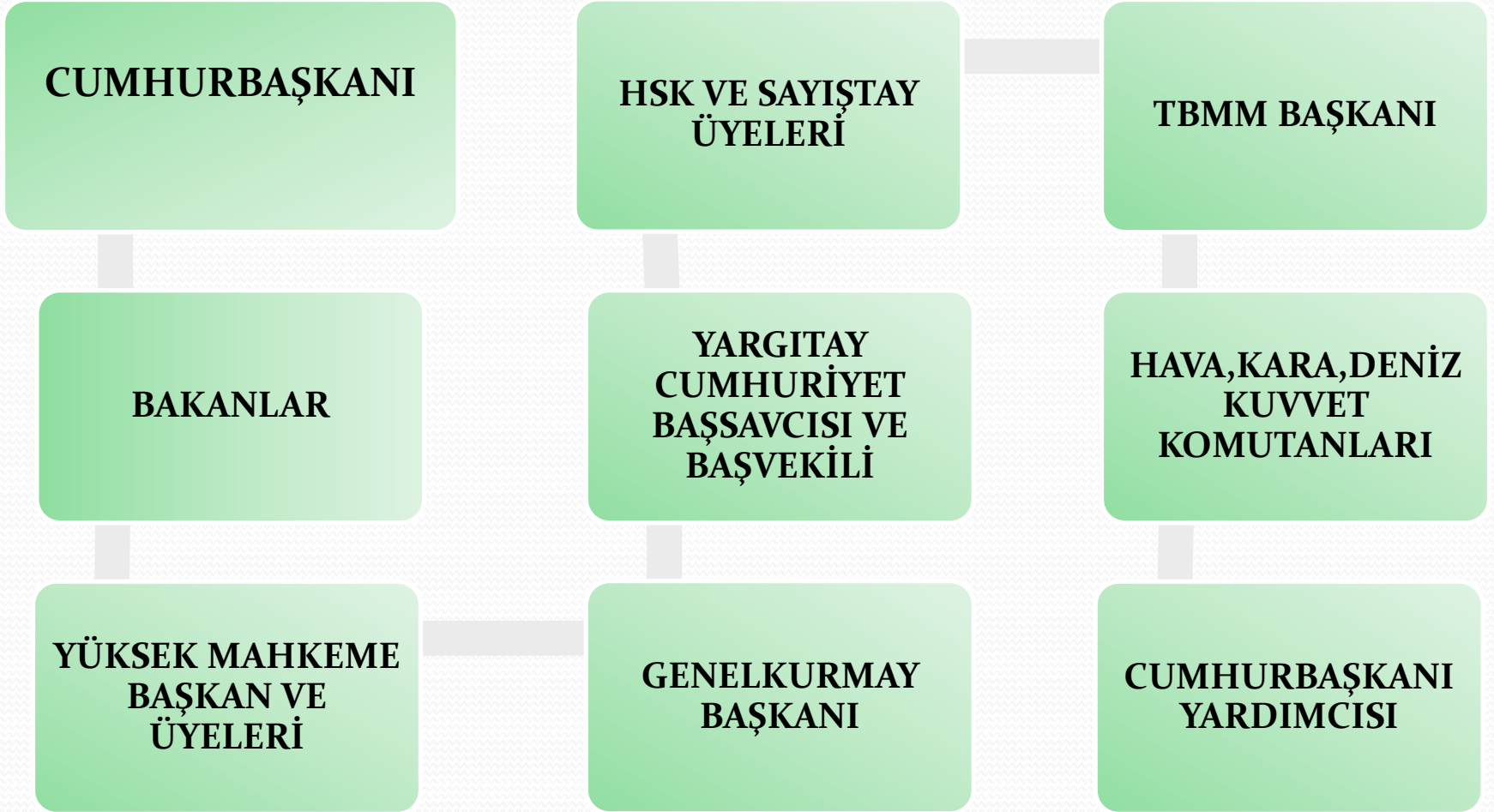
MİLLETVEKİLLİĞİNİN DÜŞMESİ VE YASAMA
DOKUNULMAZLIĞININ KALDIRILMASI
KARARLARINI DENETLEMEK

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN BAŞKANINI
SEÇMEK

KANUN C.B KARARNAMESİ TBMM
İÇTÜZÜĞÜĞÜNÜN ANAYASAYA
UYGUNLUĞUNU DENETLEMEK

YÜCE DİVANDA YARGILANANLAR

NOT: YÜVE DİVANDA MİLLETVEKİLLERİ, DEVLET DENETLEME KURULU ÜYELERİ YARGILANMAZ.

**Yargıtay Başkanını
Yargıtay üyeleri
seçer**

**Yargıtay üyeleri,
şartlarını taşıyanlar
arasından Hakimler
ve savcılar kurulu
seçer.**

**Yargıtay üyelerinin
seçiminde,
Cumhurbaşkanının
yetkisi yoktur.**

YARGITAY

**BAŞKANI
MEHMETAKARCA**